

"Hòn Chứa Chan cao 800 thước, gồm ba ngọn Lai Sơn, Nục Sơn, Liễn Sơn còn trơ trơ như thiên thần khổng lồ đứng canh giữ đất địa Biên Hùng, trên đường thiết lộ thông suốt giang san. Trong chân núi, dưới khe Dẻ Lao ngày đêm vẫn tuôn chảy luôn qua bao nhiêu gập đá, lùm mây sa đặng, để trút nước xuống miền Long Khánh, tiếp nối ra sông Xích Lam nước lớn (Long Thành). Nham thạch, sau khi Ngô Chân thiên sư hoá xác vẫn du, nay sửa thành Long Cốc, am tự và khu thạch tín cũng đã cạn rồi. Các trại sách bộ lạc thượng "Châu Ma" vẫn còn chen chúc diu hiu trên sườn non, dưới thung lũng, trong cảnh vắng lặng của rừng sâu, dưới ánh mặt trời và trăng sao muôn thuở".

Biên Hoà sử lược - Lương Văn Lưu

915.977.5

D.107 TH

THƯ VIỆN TỈNH ĐỒNG NAI
SÁCH TẶNG

2022/PC/VV1835

169891

DANH THẮNG CHỮA CHAN

Chủ biên
LÊ TRÍ DŨNG

Thực hiện
PHẠM CHU MINH
VŨ HỒNG HƯƠNG
HUỲNH THỊ NGÀ
NGUYỄN THANH HIỀN

Mỹ thuật
NGUYỄN THÀNH SƠN

In 1000 bản, khổ 22 x 22 (cm)
tại Cty TNHH Quảng cáo & Truyền thông Đại Dương

Giấy phép xuất bản số: 64/GP - STTTT
ngày 06 tháng 08 năm 2015
do Sở Thông tin Truyền thông Tỉnh Đồng Nai cấp.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 09 năm 2015

MỤC LỤC

Trang

- 5 Chương 1: Đồng Nai thắng địa
55 Chương 2: Xuân Lộc oai hùng

- 85 Chương 3: Chứa Chan huyền thoại
107 Chương 4: Danh thắng quốc gia ngày mới

ĐỒNG NAI THẮNG ĐỊA

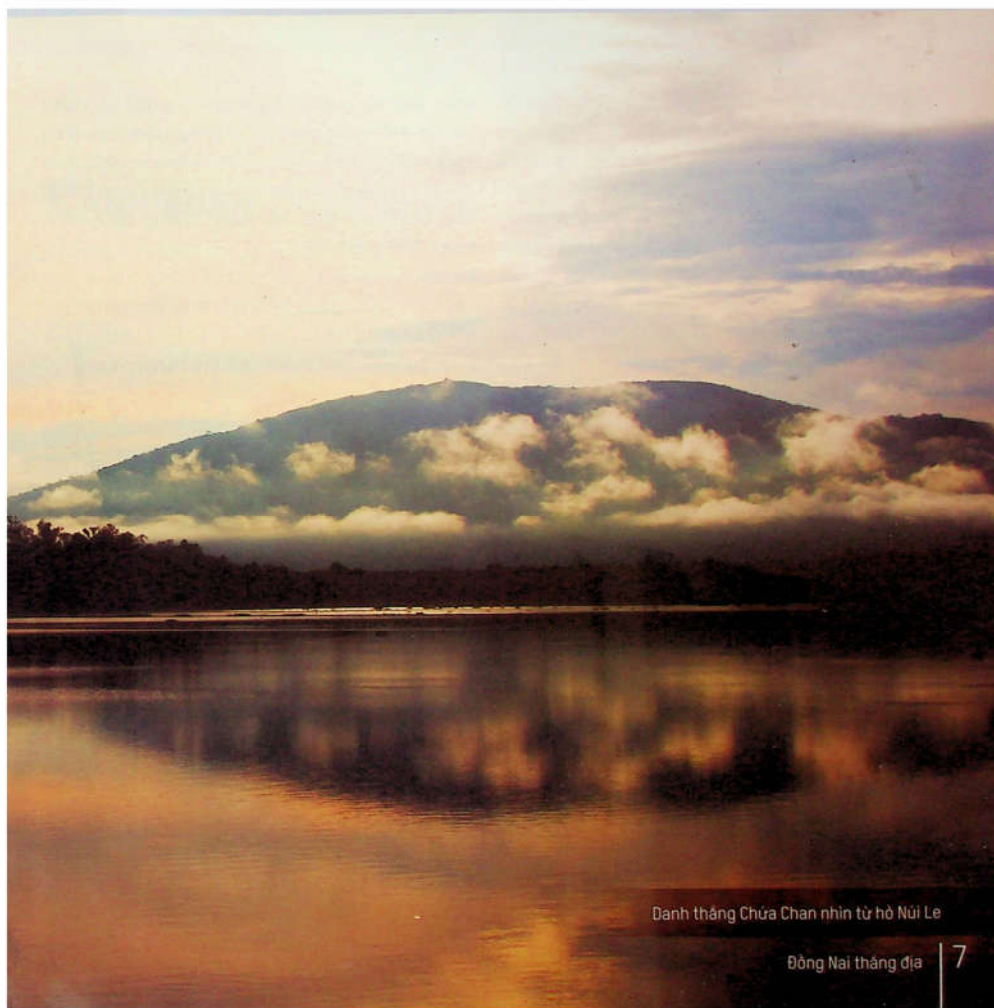
Núi Chứa Chan xưa thuộc huyện Phước Khánh, trấn Biên Hòa, nay nằm trong địa phận của năm xã: Xuân Trường, Xuân Thọ, Suối Cát, Xuân Hiệp và thị trấn Gia Ray thuộc huyện Xuân Lộc, tỉnh Đồng Nai.

Trong bài viết **"Nguồn gốc và ý nghĩa một số địa danh ở vùng kinh tế trọng điểm phía Nam"**, Lê Trung Hoa lý giải về địa danh Chứa Chan như sau: Trong tiếng Chăm, từ chỉ núi là chok và núi non là Chok Chăn. Người Chăm cũng dùng một từ của tiếng Gia Rai và tiếng Êđê là Chur và gọi núi Chứa Chan là Chur Chan. Trong **"Sổ tay địa danh Việt Nam"** (NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2002), Đinh Xuân Vịnh ghi: *"Chử Chân (hoặc Chứa Chàn): còn gọi là núi Gia Ray. Có lẽ Chử Chân là biến thể của Chur Chan. Chan (hay Chăn, Chăn) trong tiếng Chăm hiện đại đã mất nghĩa, có thể vốn là tên người, tên cây hoặc tên thú"*. Theo suy luận của tác giả bài viết trên, địa danh Chứa Chan bắt nguồn từ từ tổ Chur Chan của tiếng Chăm theo con đường tạm gọi là *"mượn âm"*. Ngày nay, người Choro ở xã Bảo Chánh (huyện Xuân Lộc) dưới chân núi vẫn gọi núi Chứa Chan là Gung Char với nghĩa là *"núi Lớn"*.

Ngoài ra, núi còn được nhân dân thường gọi tên là núi Gia Lão do trên núi có con suối lớn nước chảy quanh năm là suối Gia Lão (Đạ Lao).

Núi Chứa Chan là ngọn núi cao thứ hai ở Nam bộ (sau núi Bà Đen - Tây Ninh) với độ cao so với mực

Danh thắng Chùa Chan nhìn từ hồ Núi Le

Chùa Lâm Sơn:

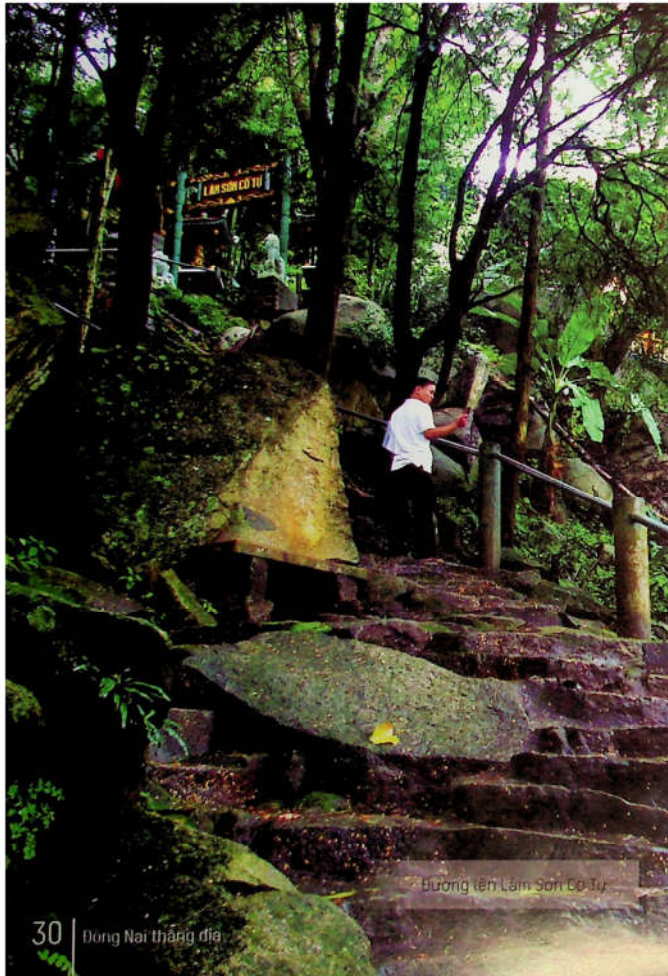
Chùa có tên chữ là Lâm Sơn Tự, tên thường gọi là chùa Cô Ba. Năm 1955, thầy Lý Văn Phước là người ở Thành phố Hồ Chí Minh đến vùng núi Chứa Chan tìm nơi yên tĩnh để tu hành và khai sơn lập chùa. Chùa lúc đầu chỉ là một cái cốc nhỏ nằm trong hang đá. Năm 1959, chùa chính thức trở

thành cơ sở tôn giáo tín ngưỡng thuộc sự quản lý của Ban Trị sự tỉnh Long Khánh.

Năm 1961, thầy cho xây dựng lại chùa với quy mô lớn hơn bằng các vật liệu gạch, xi măng, bê tông cốt thép. Chánh điện được mở rộng về phía Đông của hang đá. Năm 1970, thầy Lý Văn Phước viên

Một góc di tích Lâm Sơn Tự

tịch, sư cô Lý Thị Hường, pháp danh Ngọc Kiến, tên thường gọi là Cô Ba kể vị trụ trì. Cô đã vận động bà con Phật tử và các nhà hảo tâm tiếp tục công việc trùng tu chùa. Năm 1990, xây tháp tổ khai sơn (tháp mộ thầy Lý Văn Phước) bằng gạch, xây nhà nghỉ cho các sư tăng. Năm 2000, Cô Ba viên tịch, sư cô Phạm Thị Thanh, pháp danh Thích nữ Diệu Liên thọ giới tại chùa Long Thiên về trụ trì cho đến nay. Năm 2000, sư cô Diệu Liên cho xây tháp Cô Ba, năm 2001, xây dựng nhà bếp và năm 2003, cho xây dựng nhà khách, tạo nên diện mạo như ngày nay.

Từ chân núi đi theo những bậc cấp bằng đá, hai bên là hai hàng me rợp bóng che mát con đường đưa du khách lên chùa vào cõi Phật. Chùa tọa lạc ở vị thế có phong cảnh hữu tình, nằm trên độ cao 250m, ở lưng chừng núi. Lưng chùa dựa vào vách núi, mặt Chánh điện quay về hướng Đông Nam đón gió lạnh mát mẻ. Từ chùa du khách có thể nhìn thấy

toàn cảnh bức tranh thu nhỏ thị trấn Gia Ray và một số xã Xuân Tâm, Xuân Hiệp, Xuân Hưng, Suối Cát... của huyện Xuân Lộc. Phía xa xa là hồ Núi Le - một trong những cảnh đẹp của Đồng Nai và những cánh đồng, vườn ăn trái xanh tươi mơn mớn.

Chùa được tạo dựng dựa trên hình dáng vồn cỏ của thiên nhiên ban tặng nên có một không gian rất đẹp. Chánh điện của chùa một phần là hang đá, phần mở rộng còn lại được xây bằng gạch, xi măng (kiểu nhà sàn). Chánh điện được bài trí như sau: Bàn thờ ở giữa được xây bằng gạch thờ tam thế Phật và các vị Bồ tát; bên hữu cũng là bàn được xây bằng gạch thờ Phật bà nghìn tay nghìn mắt; bên tả là hai tủ thờ bằng gỗ thờ Chuẩn đề, Bồ tát, Thiên sư Lý Văn Phước (người khai sơn lập chùa) và Cô Ba. Hang đá nằm gian bên phải Chánh điện rộng khoảng 5m sau khoảng 6m là nơi thờ Ngũ hành Nương nương, Quan công, Quan

1

2

3

1. Điện Tam Thành Di Đà tại Lâm Sơn Cổ Tự
2. Miếu thờ Ngũ Hành nương nương
3. Bàn thờ Phật nghìn tay nghìn mắt

Bình, Châu Xương, Cô Hai...

Phía trước Chánh điện có xây dựng một khám thờ bằng xi măng thờ Phật Di Lặc. Từ khám thờ Phật Di Lặc bước lên những bậc đá bên phải là khám thờ Quan Âm, Thánh Mẫu và điện Tam thánh A Di Đà. Phía bên phải đường lên Chánh điện là nhà nghỉ của các sư tăng trong chùa và nơi nghỉ chân cho các du khách ở xa đến viếng chùa ở lại qua đêm. Trong khuôn viên chùa còn có nhiều vườn tượng

diễn tả lại những truyền thuyết của nhà Phật. Đặc biệt, ở đây có một tượng Phật Thích Ca Mâu Ni nhập niết bàn màu trắng dài 11m.

Nhà bếp nằm cách Chánh điện khoảng 50m về phía Đông Nam. Đây là nơi nấu ăn, sinh hoạt cho các Ni sư trong chùa và Phật tử hành hương đến viếng chùa.

Tượng Phật nằm ở Lâm Sơn Cổ Tự.

Đồng Nai thẳng địa

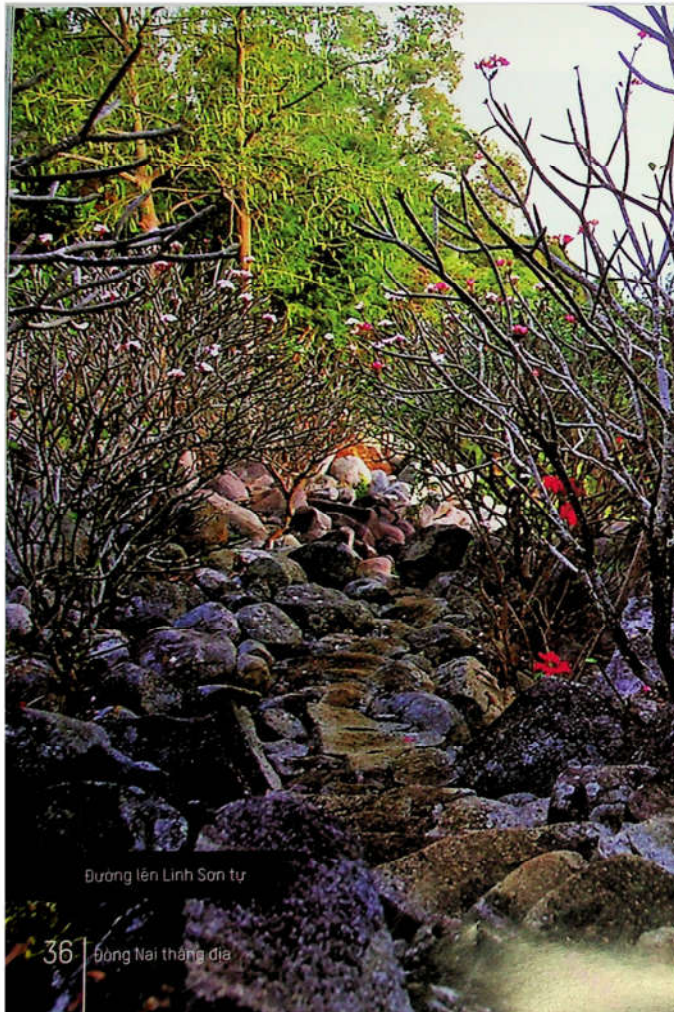
Chùa Linh Sơn:

Chùa có tên chữ là Linh Sơn Tự, tên thường gọi là chùa Ông Ngộ do Hoà thượng Thích Hồng Nhạn quê ở Thủ Đức đến vùng núi Chứa Chan tìm nơi tu hành và khai sơn ra chùa vào năm 1952. Chùa lúc đầu chỉ là một cái am nhỏ nằm trong hang đá. Năm 1965, thầy cho xây dựng lại chùa với quy mô lớn hơn bằng các vật liệu gạch, xi măng, bê tông cốt thép.

Chánh điện được xây dựng cách hang đá khoảng 150m về phía Tây nam. Còn hang đá là nơi thờ Ngũ hành nương nương, địa mẫu, Chúa xứ, các vị La hán, Tiêu Diện, Hộ Pháp... Năm 1968, Hoà thượng Thích Hồng Nhạn viên tịch, Hoà thượng Thích Hồng Anh kế vị trụ trì đến năm 1972 thì viên tịch; Hoà thượng Thích Nhật Thành kế vị trụ trì đến nay. Thầy

Chánh điện Linh Sơn Tự

Đường lên Linh Sơn tự

đã vận động bà con Phật tử và các nhà hảo tâm tiếp tục công việc trùng tu chùa. Năm 1990 thầy cho xây tháp tổ khai sơn (Hoà thượng Thích Hồng Nhạn), tháp Hoà thượng Thích Hồng Anh bằng xi măng, gạch. Năm 1999, thầy cho xây dựng nhà bếp, nhà khách.

Theo lời kể của Hoà thượng Thích Nhật Thành hiện đang trụ trì thì trước kia, trong hang đá thờ Quan âm, Địa mẫu, các vị La Hán... có lối xuống hang động sâu và tương đối rộng. Từ cửa hang xuống một đoạn 40m, gặp hồ nước nhỏ có thể tắm được. Từ hồ nước này đi tiếp khoảng 3 giờ đồng hồ thì ra tới Ông Đồn. Trong hang này có các khe nước nhỏ chảy róc rách suốt ngày đêm. Tuy nhiên, miệng hang đá nay đã bị lấp sau sự cố có người bị vùi lấp xảy ra cách nay khoảng 15 năm.

Từ chân núi đi theo đường mòn vào rừng, hai bên là cây rừng che mát con đường; đặc biệt

Hoa nở trên đường lên Linh Sơn tự

đoạn đường gần đến chùa hai bên rợp hoa sứ trắng xen lẫn màu hồng như chào đón Phật tử và du khách hành hương lên chùa viếng Phật. Chùa có độ cao 450m, nằm lưng chừng núi. Toàn cảnh chùa rất đẹp, thơ mộng. Chánh điện của chùa được xây bằng gạch, quét vôi vàng. Mái Chánh điện được lợp bằng tôn giả ngói. Chánh điện được bài trí như sau: Hai bên cửa ra vào được bài trí Tiêu điện, Hộ tam thế Phật; bậc dưới thờ Thích Ca Mâu

Ni, Phật Đản sanh; hai bên tả hữu cũng là bàn thờ được xây dựng bằng gạch, xi măng; bên hữu thờ Phật bà nghìn tay nghìn mắt và Quan thế Âm bồ tát; bên tả thờ Chuẩn đề, Địa tạng. Gian phía sau của Chánh điện được bố trí ba bàn thờ được xây bằng gạch, xi măng. Bàn thờ ở giữa thờ Bồ đề đạt ma và hai vị Bồ tát; bàn thờ bên tả thờ Địa tạng, bên hữu thờ Quan công.

Phía trước Chánh điện có tượng thờ Phật Di Lặc